

RADOVAN VLAJKOVIĆ

Jačanje odbrane i bezbednosti nesvrstanih zemalja čvrst je oslonac njihove miroljubive spoljne politike

(Pozdravna reč člana Predsedništva SFRJ)

U ime Predsedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i u svoje lično ime dozvolite da vam zaželim dobrodošlicu, da vas najsrdačnije pozdravim i da vam poželim ugodan boravak u našoj zemlji i uspešan i plodonosan rad.

Posebno nam je drago da su svi učesnici naučnog skupa »Bezbednost i odbrana nesvrstanih zemalja osloncem na sopstvene snage« prihvatili da se skup održi na ovom mestu koje je čvrsto povezano sa nastankom i razvojem politike i pokreta nesvrstanosti. Osnivači pokreta nesvrstavanja, Tito, Nehru, Naser, Sukarno, Nkrumah i mnogi drugi istaknuti državnici iz svih nesvrstanih zemalja Azije, Afrike i Latinske Amerike imali su brojne susrete i održali su istorijske sastanke na ovom mestu, na kojima su dogovarali i odakle su pokretali inicijative koje su jačale akcionu sposobnost nesvrstanog sveta i uzdigle ga na nivo bitnog i uticajnog činioca na međunarodnoj sceni.

Sa zadovoljstvom se može reći da je naš pokret tokom decenija neprekidno rastao i da su se širili i razvijali obim i sadržaj među nesvrstanim zemljama. Današ preko dve trećine zemalja u svetu u politici i pokretu nesvrstanosti nalazi izraz vlastitih interesa, put za očuvanje nezavisnosti i za aktivno učešće u rešavanju najkrupnijih svetskih problema.

Izrazito dinamičan razvoj savremene nauke i tehnologije otvara i za nas široke mogućnosti da boljim korišćenjem ljudskih i prirodnih potencijala neprestano obogaćujemo našu saradnju u broj-

nim oblastima privrednog i društvenog razvoja naših zemalja. Nesvrstane zemlje, mada se još uvek po kriterijumima privredne moći svrstavaju u svet u razvoju, uz velike napore i odricanja uspevaju da ostvare prodore u pojedinim granama visoke tehnologije, u nauci i u svim drugim oblastima ljudskog stvaralaštva, obogaćujući tako razvoj civilizacije i nastojeći da budu ravnopravan partner u sferi ljudske misli i stvaralaštva sa zemljama koje su imale srećniji put istorijskog razvoja.

Međutim, svesni smo da su, i pored ispoljenog entuzijazma i ostvarenih rezultata, na putu daljeg napretka nesvrstanih zemalja još mnogobrojni i složeni zadaci, teškoće i prepreke. Brojne su i opasnosti koje na tom putu treba savladati i odbraniti nacionalni suverenitet, očuvati nezavisnost i kulturni identitet, ulagati stalne napore za ekonomski razvoj i društveni napredak. Dobro međusobno razumevanje, saradnja i solidarnost na svim poljima omogućiće nam da lakše savladamo teškoće i obezbedimo stabilniji napredak i bolji život naših naroda. Jedno od ovih područja je i dijalog i razmena iskustava u oblasti odbrane i bezbednosti nesvrstanih zemalja. Prihvatajući se uloge domaćina ovog naučnog skupa, uvereni smo da će u najboljim tradicijama našeg pokreta, u podsticajnoj atmosferi biti izvršena razmena mišljenja o ovoj oblasti značajnoj za očuvanje naše nezavisnosti i mira i bezbednosti u svetu u celini.

Na ovom skupu uglednih naučnika i stručnjaka želim da podsetim da se savremeni svet, pod snažnim uticajem moderne tehnologije i sredstava komunikacija, ubrzano povezuje i postaje sve više međuzavisan, da se veoma brzo ali i neravnomerno razvija, a da brzina i smer razvoja zavise od brojnih činilaca koji su nam svima poznati. Svedoci smo i brojnih protivrečnosti savremenog sveta, kako u okviru pojedinih državnih zajednica, tako i na međunarodnom planu. Najdublje protivrečnosti vode oružanim sukobima i ratovima, kao najoštrijem obliku razrešavanja socijalnih i političkih konfliktnih situacija.

Savremeni civilizacijski napredak koji tako snažno zahvata sve delove sveta pozitivno je uticao i u velikoj meri je umanjio, ali ne i eliminisao opasnosti od ratnih sukoba. Ne treba posebno naglašavati da i ogromni stokovi klasičnog i nuklearnog oružja, nagomilani prvenstveno u dva vojna bloka, kao i milionske armije na najvišem nivou borbene spremnosti, svojim postojanjem predstavljaju opasnost za mir i, posebno, za stabilnost i nezavisnost manjih — vojno i ekonomski slabijih zemalja.

Dozvolite mi da još jednom podsetim da je politika nesvrstanošći stvorena na viziji jednog pravednijeg sveta, sveta u kome u odnosima među zemljama i narodima neće dominirati vojni faktor, već miroljubiva koegzistencija i konstruktivna saradnja koja će obogaćivati i voditi daljem razvoju naše civilizacije. Podsetio bih i na reči predsednika Tita »da je nesvrstanost savest čovečanstva«. Naša snaga nije u vojnoj i ekonomskoj moći, već u poruci mira, razumevanja i saradnje u kojoj će svima biti garantovana bezbednost, nesmetani razvoj i ravnopravan međunarodni položaj. Otuda ideje i principi nesvrstanošći, kao politika i filozofija, imaju univerzalni značaj i usmereni su ka celoj međunarodnoj zajednici.

U tom duhu se održava i ovaj skup uglednih ličnosti, naučnih radnika — stručnjaka iz nesvrstanih zemalja, posvećen pitanjima odbrane i bezbednosti osloncem na sopstvene snage, kao faktora očuvanja nezavisnosti i suvereniteta naših zemalja.

Svedoci smo ohrabrujućih tendencija u svetu koje nagoveštavaju da će trka u naoružavanju biti zaustavljena i to u njenom najopasnijem aspektu nuklearnog i drugog oružja za masovno uništavanje. Mi smo se oduvek zalagali i sada podržavamo procese i inicijative u tom pravcu i izražavamo nadu da će svetski mir zasnovan na nesigurnoj ravnoteži straha zameniti svet mira, stvaralaštva i univerzalnog interesa za konstruktivnu i ravnopravnu saradnju među narodima. Ovaj cilj sa većom sigurnošću može biti ostvaren ako se za njega jednako budu zalagale i u njihovoj realizaciji budu mogle da učestvuju sve članice međunarodne zajednice.

Realnost savremenog sveta opominje da još uvek nisu iščezli odnosi dominacije i politika sa pozicija sile i da nezavisnost zemalja može biti ugrožena na različite načine, odnosno da nisu svima jednako garantovani mir i bezbednost.

Očuvanje nezavisnosti, naš zajednički i vitalni interes da obezbedimo uslove za miran i spolja neometan unutrašnji razvoj nalažu potrebu saradnje nesvrstanih zemalja razmenom iskustava, odnosno praćenjem i izučavanjem savremenih problema odbrane i bezbednosti. Ovo tim pre što slične preokupacije privrednog razvoja i međunarodnog položaja naših zemalja, naša nesvrstana spoljnopolitička orijentacija i, saglasno tome, odbrambeni karakter naših vojnih priprema pružaju dobru osnovu da i u ovoj oblasti, na bazi dijaloga i razmene mišljenja, ostvarimo dobre rezultate.

Brojni referati i saopštenja pripremljeni za ovaj naučni skup i reprezentativni sastav učesnika ukazuju na veliki interes i zajed-

ničke probleme sa kojima se suočavamo u oblasti odbrane i bezbednosti.

Naša poruka je poruka mira i saradnje. Naša želja je da, osloncem na sopstvene snage, jačamo svoju odbranu i bezbednost, a time i našu nezavisnost, kao čvrst oslonac nesvrstane miroljubive spoljne politike. Smatram da su to bitne pretpostavke za plodonosan rad ovog naučnog skupa.